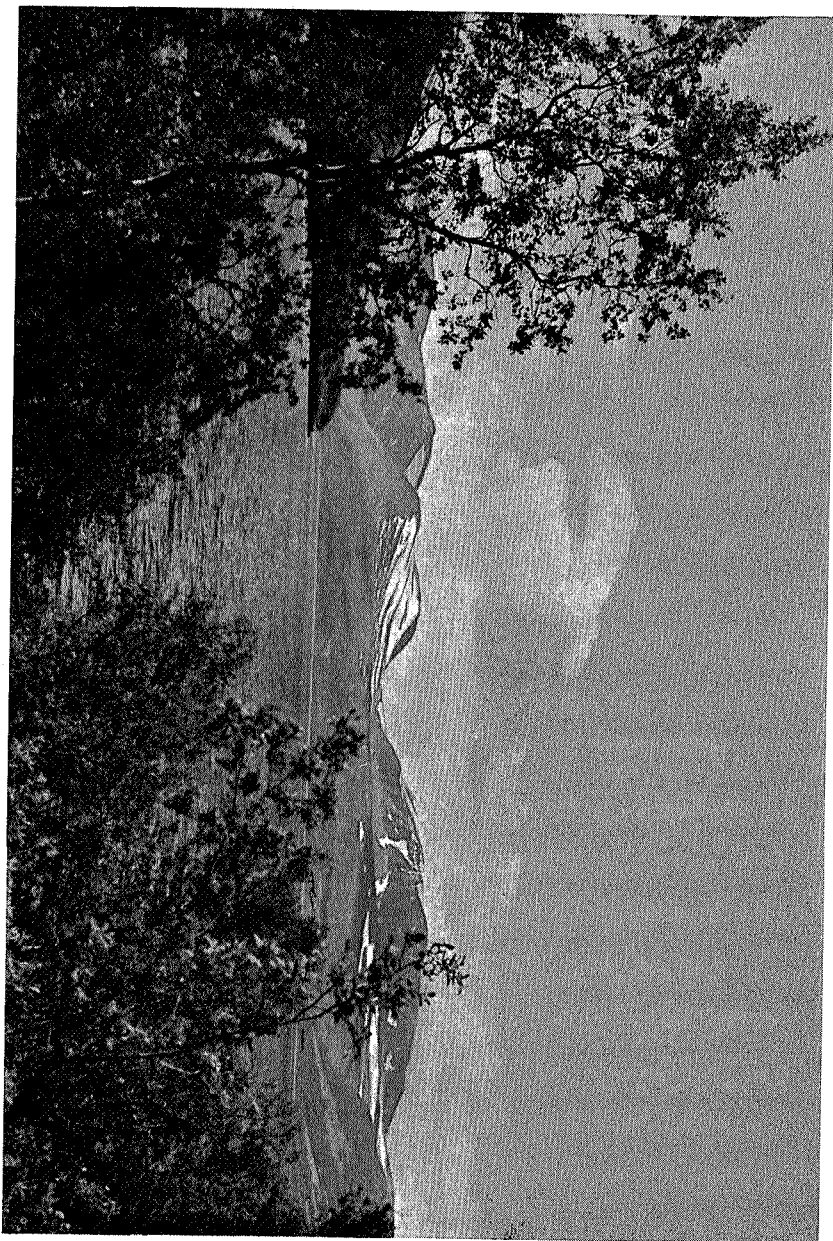

Fra Geitvassosen.

Harry Jensen, København

DE V AR D E D E S T I E R

Av Hans Kristiansen

Det gikk med freidig mot opp lia fra Todalshytta. Innerdalen var målet. Et siste blick ut over bygda og fjorden — så ruslet jeg innover fjellet mot Bjøråskaret. Alene. Det var tidlig på sommeren, og ingen andre skulle min vei. Men det gjorde ingen ting. Jeg hadde jo merkene å gå etter... Ja, de velsignede merkene, enten de nå er små steinvarder eller røde flekker på svad og trestammer. Det er noe så trygt og hyggelig ved dem. De minner om at her har det vært folk før deg, om at det tross alt er på *menneskevei* du går, selv om det bærer oppover mot bare berg og is og snø. Du har ikke kastet alle broer av og begitt deg inn i det ukjente, inn i det land, hvor din mat er ensomhet og din drikk er vind og drivende skyer —. Du kan kose deg med andre ord. Du kan stille deg ansikt til ansikt med det veldige, — men uten fare. Skulle det hende noe, så vet du jo at det kommer noen samme vei om ikke altfor lenge. Og du kan desto bedre nyte synet av fjelllets urgrå former som du kan bruke øynene lettere når du slipper å bry deg for mye med foten. Kort sagt, bli dus med jotnene, gi dem din hvite kontorlabbe — uten å risikere at de beholder den.

Det er særlig i regnvær at man setter minst pris på å bli gående for lenge og rote i fjellet. Det begynte å regne, men takket være vardet vei satt jeg et par timer senere i stua på Innerdal og spiste middag. Jeg var enig som en skolestil om at det hadde vært en vellykket dag.

Neste morgen regnet det fremdeles. Jeg bestemte meg for å bli over og se været an. Dette skulle komme til å forandre mitt syn på fjellvandringens vesen.

Hva gjør man på en turisthytte når det regner og man ikke fisker? Man leser turistforeningsårbøker. I dem står det mye interessant. Summen av mine inntrykk er at de foruten en del blomsterprat stort sett behandler følgende 3 hovedemner:

1. Turistforeningens arbeide for å bygge nye hytter og forbedre de gamle.
2. Turistforeningenes arbeide for å stikke ut og varde opp nye veier i fjellet.
3. Betydningen av å gå utenom disse.

Det er punkt 3 som er viktig i denne sammenheng. Allerede i den første årboken jeg kikket på, fant jeg en artikkel om hvor riktig og ønskelig det er å gå utenom de vardede stier. Vi må vokte oss for saueflokkmentaliteten og trangen til makelighet. Det virker så avstumpende og fantasidrepende å følge de faste rutene bestandig, sto det. Hm, tenkte jeg. Jo, det kan det naturligvis være noe i. Iallfall er det morsomt å høre en avvikende mening av og til. Og det er jo en vakker og poetisk tanke. Men, men... nå ja. Jeg skjøv tanken fra meg og åpnet neste årbok. Der sto det et meget underholdende stykke om fjellblomster, gentiana eller hva de nå heter alle disse som man burde vite navnet på hvis man ikke var den lunkne naturelsker man er, uvitende om alt annet enn tyttebær og røsslyng. Og så var det faktisk et som gikk ut på at man skulle ikke bestandig følge de stier som ligger oppvardet foran nesa på en, og som trækkes ned av Per og Pål. Man skal gå *utenom*. Da først lærer man naturen virkelig å kjenne. Da først opplever man *fjellet*...

Ja. Jo da. Det var i grunnen ikke mye å innvende mot det. Dette var altså røst nr. 2. Den var overbevisende sterk og inntrengende. Jeg følte at den virket på meg. Dette begynte å bli ubehagelig. Jeg visste nå nesten hva jeg ville finne da jeg med frynset samvittighet åpnet årbok nr. 3. Og ganske riktig. Gå utenom de vardede stier, sto det. Gå din egen sti. Eller rettere sagt, gå ikke på noen sti i det hele tatt. Da vil du oppleve noe som du ikke

opplever når du går på de vardede stier. Du vil oppleve tilfeldighetens kostelige sjarm. Du blir et barn som hviler ved naturens eget moderbryst. Du møter — ja, hva møter du ikke? Du finner deg selv.

Man skal ikke lukke øynene for sannheten. Det kan gå an når det gjelder politikk, men ikke når det dreier seg om de dypere livsverdier. Der må man la sannheten trenge inn på seg. Og det lot jeg den gjøre — i all sin ubønnhørighet. Sannelig, den ble dyr. Den kostet nesten hele min tilfredse glede over gårsdagens tur. Jeg innså nå at denne glede hadde vært falsk. Hvorfor?

Fordi jeg hadde gått på vardet sti. Jeg hadde begått et slags tyveri. Prøvd å lure meg til noe jeg ikke hadde rett til. Villet få billig noe man skal kjøpe dyrt. Det *skal* koste noe å nærme seg det store i livet — anstrengelse, fantasi. Det nytter ikke å snike seg til det uten risiko. Hva sier ikke Schiller: «Kun den fortjener friheten og livet, som daglig vinner dem i kamp.» At jeg virkelig hadde kunnet glemme denne klassiske sannhet? Jeg følte meg dypt og oppriktig beskjemet, og tenkte at når jeg kom hjem, ville også jeg skrive en artikkel om å gå utenom de vardete stier. Den skulle bli god. Ingen preker moral bedre enn erfarne syndere.

Dagen etter ville jeg til Storli. Jeg hadde hørt rykter om søkkvåte myrer, og skiftet på meg turnsko for å spare de tørre støvlene til oppstigningen. Det var første gang jeg gikk opp Innerdalen, men det skulle være greitt å finne frem. Det var bare å holde seg på venstre side av elva, sa folk. — Jeg skjønner nesten ikke hvordan det foregikk, men da jeg kom til brua hvor det tar av en vei over til Giklingdalen, var det likesom en usynlig hånd ledet meg over på den «gale» siden, den høyre. Riktignok så jeg ingen vei på venstre side, hvor det også burde være en. Men jeg visste jo også at jeg egentlig ikke hadde noe over brua å gjøre. At jeg allikevel gikk nettopp der, forsto jeg ikke med det samme. Men jeg forstår det nå. Det var trangen til å gjøre bot.

Dengang regnet jeg det nærmest som et uhell at jeg var gått feil. Jeg sa til meg selv at — vel, nå er du her, nå kan du likeså godt fortsette. Retningen er jo klar, og du kommer vel alltid over

elva igjen... Slik var motivering. Men den virkelige drivkraft, den ubevisste, det var botstrangen. Det var den som styrte mine turnsko ut i blautmyra, hvor det ikke fantes antydning til vei, enn si varding. Jeg hadde krenket fjellets gud ved å nærme meg ham på en sti. Det var ikke bra. Svupp, sa det. Det måtte sones. Svupp. Når du vil stå ansikt til ansikt med naturens egen majestet, skal du trekke dine sko av. Eller iallfall begi deg utenom stien. Svupp, svupp. — Dette gikk jo fint. Når man først har bestemt seg for å være våt på føttene, opphører det å være ubehagelig. Det surkler bare litt småkoselig i skoene. Varmt kjennes det også. Og mosen er i grunnen god å gå på. Den fjærer så fint... Jeg langet i vei, og kjente meg frisk og opplagt som aldri før. Der kunne man se, det lønte seg å velge den bedre del. Det kostet litt å bestemme seg. Men var det først gjort — hvilken befrielse. Sansene åpnet seg for farger og låter jeg før ikke hadde hørt. Seiersmot strømmet opp i meg fra ukjente kilder. Jeg fikk liksom litt av fjellets egen stålglans i blikket. Mulighetenes endeløse verden lå foran meg. Jeg vandret mot de syv blåner...

Da begynte bjørkeskogen. Eller rettere sagt småbjørkskogen. Eller kanskje vi heller skal si dvergbjørkskogen. Kronglet var den i hvert fall. Helt plutselig sto den der som en vegg av flettverk i kanten av myra, og tvang mitt blikk fra horisontens taggete linje og ned foran mine egne føtter. Der var det kampestein og atter kampestein. Store rullekampesteiner. Innimellom var det høyt ormegras. Og så bjørk. Det var som om tusenvis av små, innfule djevler satt på huk og skjøv sine magre, knudrete knær i veien for meg overalt hvor jeg prøvde å kravle meg fram. Av og til satt det en usynlig en oppi bjørketoppen og tømte et spann med oppsamlet regnvann nedover nakken på meg akkurat som jeg hadde greidd å svinge meg over et av neverknærne. Der var det en som nappet i plastikkfrakken. Risjt, sa det. Ikke før var jeg kommet meg etter den ergrelsen, så gled foten på noe sleipt langt nede i ormegraset. En eller annen tok fatt i min høyre lilletå, som alltid har vært litt øm av seg, og plaserte den med et fast

grep mellom to skarpe småsteiner på bunnen av kløfta. Jeg kom meg opp, men det gjorde vondt...

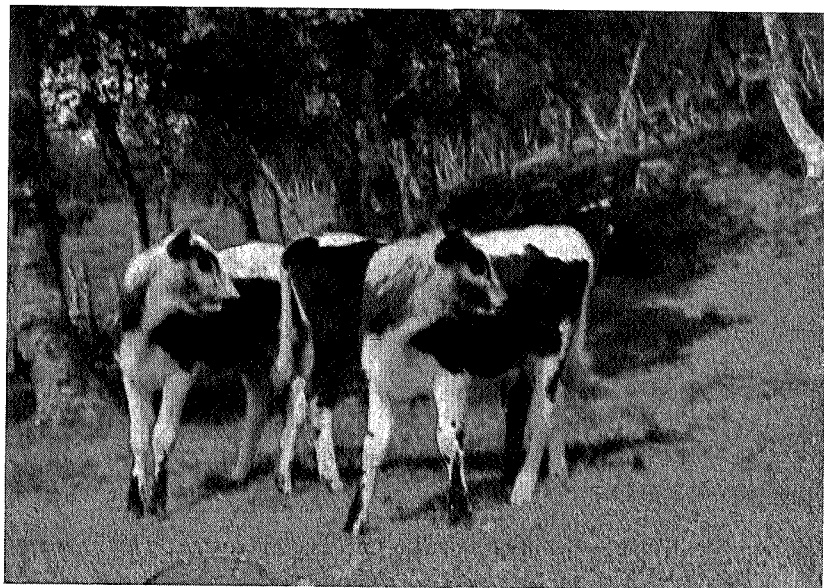
Jeg skal avholde meg fra en nærmere beskrivelse av de leggrisp, ankelvrikk, kneskrubb og hoftestøt som ble meg til del under min videre fremtreden gjennom Innerdalens bjørkeskoger. Bare en ting vil jeg nevne spesielt. Det er dette med avrevne briller. Ikke sant — du bøyer en våt gren til side, slipper den uforvarende, og dermed kommer den tilbake, dasker deg mitt i ansiktet og soper av deg brillene i opphøyet uvitenhet om din eksistens, din verdighet og dine personlige problemer. — Det verste ved dette er ikke risken for å få brillene knust. Det verste er at det går helt opp for deg at du er ensom og maktesløs, overlatt til kreftenes blinde tilfeldighet, totalt avskåret fra medmenneskelig forståelse. En slik liten ting viser også hvor samfunnsbestemt og moralsk våre tanker og følelser er. Du vet jo godt at en slik bjørkegrein ikke mener noe vondt med å sette den kalde, grønne labben midt i fjeset på deg. Den bare vet ikke om deg. Allikevel kan du ikke la være å oppfatte det som en knusende hån mot deg personlig. Slik følte iallfall jeg det. Omtrent som om naturen i egen person vispet meg om nesen i suveren forakt for min litenhet. Her kommer du og trenger deg inn på mine enemerker, din frekkas. Vær så god, her har du en så du husker det til neste gang... Og så ikke mere lyrikk, takk.

Om kvelden satt jeg på Kåsa og pleiet mine føtter. De frembød et nokså sørgelig syn da jeg endelig kom i hus. Gnagsår på begge heler. Dessuten kjøttsår på tærne. Det viste seg nemlig at et par negler hadde vært litt lange og turnskoene litt trange, og så hadde kampesteinene greidd resten. I det hele tatt — slutten på turen hadde vært nokså gledeløs. Men takket være snilde vertsfolk og T.T.s utmerkede samling av plaster og salver var jeg da kommet noenlunde til hektene igjen.

Mens jeg satt og slikket mine sår og lot hvilen falle på meg, kom det en mann inn døra. Han var i god form og fortalte at han kom fra Trollheimshytta. Hvilken vei? Jo, han hadde da fulgt den oppvardedede ruta. «Men,» sa han, «jeg angrer nesten

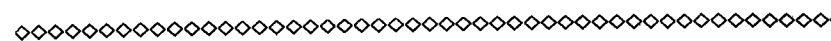
på at jeg ikke prøvde å ta meg fram på egen hånd. Det tror jeg jeg vil gjøre i morgen. En skulle ikke følge disse opptråkkede veiene bestandig. En skulle gå *utenom* de vardede stier. Det er da først en opplever *fjellet*.»

Da var det at jeg grep ordet: «Ja, ikke sant? Jeg er så enig med Dem,» sa jeg. «Så absolutt enig med Dem!»

De tre gratier.

Cecil Collin-Hansen

HVILEDAG PÅ TROLLHEIMSHYTTA

Av Nils Parelius

Brødrene Per og Kristian, Paul og jeg hadde startet fra Gjevilvasshytta en dag i juli for å gå tvers gjennom Trollheimen. Den første dagsmarsj hadde ført oss til Jøldalshytta. Av de 3 rutene som derfra førte til Trollheimshytta, valgte vi den over Geithetta (1306 m.). «Til fots» har sine ord i behold når det i rutebeskrivelsen heter at oppstigningen foregår «på godt lende» og at det fra toppen er «vakker utsikt». Været var fint, med lett sløret sol. Kristian og jeg gjorde flittig bruk av våre fotoapparater. Vi søkte å anbringe de 2 andre som forgrunnsfigurer, mens vi drøftet eksponeringstid, blenderåpning og avstandsinstilling, — ting hvis betydning ikke-fotografer har liten forståelse av. Per tapte til slutt tålmodigheten i den grad at han begynte å mumle noe om «dementia fotografica», en ny og farlig sinnsykdome, som øyensynlig opptrådte epidemisk.

Fra toppen bar det «bratt nedover henimot Slettåa og ned til Trollheimshytta», som det kort og treffende heter i ruteboka. Og ikke lenge etter plasket vi omkring i badedammen nedenfor hytta. Så godt i dekning som dammen lå, fant vi at hensynet til ærbarhet ikke nødvendiggjorde bruk av badebukse. Men våre plask i Adams drakt satte bølger helt inn i spisesalen, noe vi senere fikk høre av folk som såvidt hadde fått et glimt av oss fra vinduene.

Så fulgte herlig hjemmelaget øl, Trollheimshyttas Special, friskt og passe kaldt. Etter en god og solid middag i den nye vakre spisesalen slappet vi behagelig av inne i peisestuen. Nytelsen av kaffe